

ULO 'O HANGE HA
MAAMA 'I HE PO'ULI

"Fai 'ae ngaahi me'a kotoa
pē 'o ta'elāunga mo e
ta'efakakikihi: Koe'uhi ke
mou ta'ehalaia mo ta'ekovi,
ko e fānau ta'evaloki'ia 'ae
'Otua, 'i he lotolotonga 'oe
kakai anga pikopiko mo
fefeka, 'akinautolu 'oku
mou ulo atu ki ai, 'o hangē
ko e ngaahi maama 'o
māmani; "

Filipai 2:14, 15

"Ke pehe foki mo ho'omou mama ke ulo atu 'i he 'ao 'o e kakai, koe'uhi ke nau mamata ki ho'omou ngaahi ngaue lelei, pea fakamalo'ia 'a ho'omou Tamai 'i he langi" (Matiu 5:16)

'I he Filipai 2:12-18 te tau lava 'o lau 'a e liliu 'a Paula 'o e fekau ko 'eni 'a Sisuu.

'I he mo'ui 'i ha māmani 'a ia 'oku molomoloki ma'u pē ai 'a e Lao 'a e 'Otuá, ko kitautolu kau Kalisitiané, 'a ia 'oku tau holi ke tauhi ki he 'Otuá 'aki 'a e mo'ui 'o fakatatau ki ai, ko e ngaahi maama ia 'oku ulo atu 'i he fakapo'ulí.

Kakai 'iloa 'i he mamani:

- ★ Ko ha 'ata 'o e 'Otua (Filipai 2:12-13)
- ★ Ko ha maama 'i mamani (Filipai 2:14-16)
- ★ Ko ha feilaulau mo'ui (Filipai 2:17-18)

Ngaahi sīpinga 'o e māma:

- ★ Timote (Filipai 2:19-24)
- ★ Epafalotaito (Filipai 2:25-30)

NGAAHI

MAAMA 'I HE

MAMANI

KO E FAKA'ATA 'A E 'OTUA .

“He ko e ‘Otua ia ‘oku ne ngāue ‘iate kimoutolu ‘i hono finangalo lelei ke mou loto mo fai ki ai. ” (Filipai 2:13)

Hili hono fakaikiiki pōto‘i ‘a hono fakamā‘ulalo‘i mo hakeaki‘i ‘o Sīsuú, ‘oku tānaki atu ‘e Paula ‘a e kupu‘i lea “ko ia.” ‘A ia, koe‘uhi na’e fakavaivai‘i ‘e Sisu ia pea hakeaki‘i ia koe‘uhi ke “mo’oni ‘e he ‘elelo kotoa pe ko Sisu Kalaisi ko e ‘Eiki, ke fakalangilangi‘i ai ‘a e ‘Otua ko e Tamai” (Filipai 2:11), kuo pau ke fai ‘e he kau tui Filipai (pea, ‘i hono fakalahi atu, ko kitautolu kotoa pe) ha me’a ki ai.

Ko hotau ‘uluaki ngāue ke ngāue‘i hotau fakamo‘ui “mo e manavahē mo e tetetete” (Filipai 2:12). Kapau ko e ‘Otua ‘oku ne fakamo‘ui kitautolu (Taitusi 2:11), ko e ha ‘oku totonu ai ke tau tokanga ki ai?

Ko e manavaheé mo e teteteté ko e ongo kupu‘i lea ia ‘oku ngāue‘aki ko e ongo ‘uhinga tatau ki he tauhi ki he ‘Otuá. (Saame 2:11). Ko ia ai, ‘oku fakamamafa‘i ‘e Paula, ko e ‘Otua ‘oku ne fakatupu ‘iate kitautolu ‘a e holi ke fai lelei, pea ‘oku ne ‘omai ‘a e ivi ke tau ‘ai ia ke mo’oni. (Filipai 2:13).

KO HA MAAMA 'I MAMANI

"Koe'uhi ke mou ta'ehalaia mo ta'ekovi, ko e fānau ta'evaloki'ia 'ae 'Otua, 'i he lotolotonga 'oe kakai anga pikopiko mo fefeka, 'akinautolu 'oku mou ulo atu ki ai, 'o hangē ko e ngaahi maama 'o māmani;."

(Filipai 2:15)

'Oku fokotu'u mai 'e Paula ha tafa'aki 'e tolu te ne 'ai 'a e kau tuí ke nau ulo 'i he māmani:

**Tauhi ma'u 'a e fā'ūtahá
(Filipai 2:14)**

**'I he taimi 'oku tau
ngaue fakataha ai,
'oku 'ikai totonu ke 'i
ai ha ngutu lau,
fakaanga, fe'au'auhi,
pe fakakikihi 'iate
kitautolu.**

**'Ulungaanga ta'ehalaia (Filipai
2:15)**

**Ko e talangofua ki
he'etau Tamaí 'i he
faingofuá 'oku kehe
'aupito ia mei he kovi mo
e fakamovetevete 'oku 'i
ai 'o takataki 'iate
kitautolú.**

**Faivelenga ki he Folofola 'a e
'Otua (Filipai 2:16)**

**Ko 'etau ngaahi
ngāué mo 'etau
fakakaukau kuo pau
ke fehoanaki ia mo e
me'a 'oku ako 'i 'e he
Tohi Tapú**

Ko e feitu'u ko ia 'oku lahi taha ai 'a e fakapo'uli, 'oku ulo ngingila taha 'a e mama. 'I ha mamani 'oku fakafisinga 'i ma'u ai pe 'a e 'Otua, kuo pau ke ulo atu 'a kitautolu kau Kalisitiane 'aki 'a e maama 'o Kalaisi.

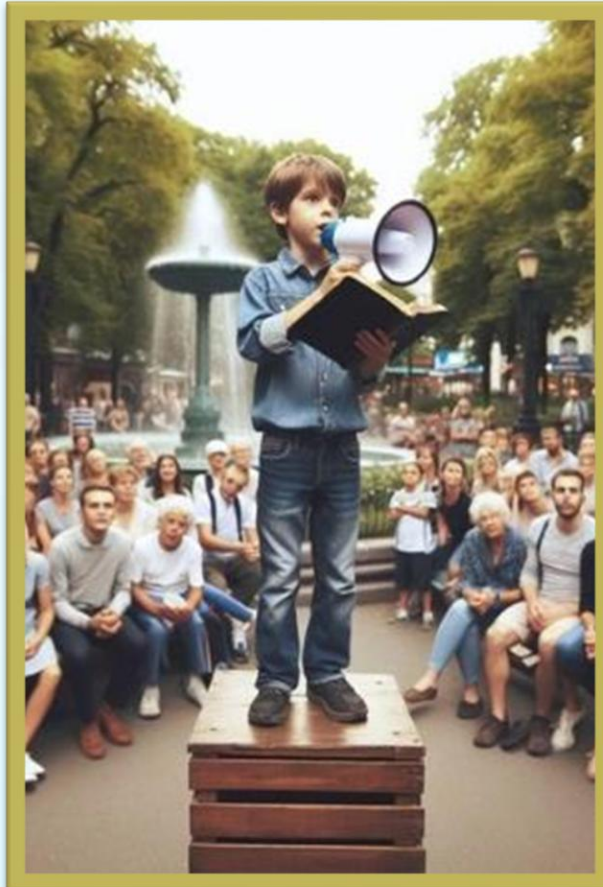
KO HA FEILAU LAU MO'UI

“Io, pea kapau ‘e felingi‘aki au mo e feilaulau mo e ngāue ‘a ho‘omou tui, ‘oku ou fiefia, mo nekeneka, fakataha mo kimoutolu kotoa pē. .” (Filipai 2:17)

Neongo na‘e ‘amanaki ‘a Paula ke fakatau‘atāina‘i ia, na‘e ‘i ai ha malava ke fakahalaia‘i ia. ‘Oku ne fokotu‘u mai ‘a e me‘a ko ‘eni ‘oku malava ke "lilingi atu ‘o hange ko e feilaulau inu" (Filipai 2:17)

Na‘e kau ‘i he feilaulau inu ‘a hono lilingi ha huhu‘a ‘i he feilaulau na‘e fai (‘Ekesotosi 29:39-40). ‘I he me‘a ko ‘eni, ko e feilaulau na‘e fehu‘ia ko e kau Filipai.

‘E mate nai ‘a e kau Filipai? ‘Ikai ‘aupito. Na‘e kau ‘i he‘enau feilaulau ‘a e "ngaue ‘o ho‘omou tui." Ko ha feilaulau mo‘ui ia, ko ha feilaulau kuo pau ke tau ‘oatu kotoa ki he ‘Otua (Loma 12:1).

Na‘e ‘ikai tokanga ‘a Paula ia ki he mate koe‘uhi he ‘e hanga ‘e he‘ene fakamo‘oni ‘o ‘oange ha malohi lahi ange ki he kakai tui kuo nau ‘osi hoko ko e kau fakamo‘oni faivelenga ‘o e Ongoongolelei, ‘o lea ki ai ‘i he loto-to‘a, mo ‘ulungaanga ko e fanau mo‘ui taau ‘a e ‘Otua.

NGAAHI

SIPINGA 'O E

MAMA

TIMOTE

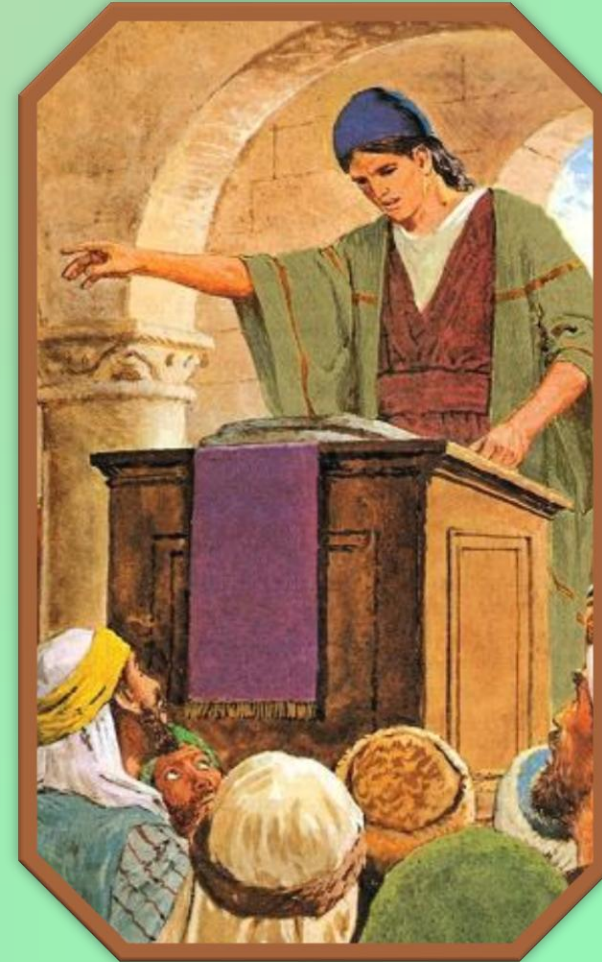
"Ka 'oku mou 'ilo 'ae fakamo'oni 'o'ona, koe'uhi, 'o hangē ko e foha mo e tamai, kuo pehē 'ene ngāue mo au 'i he ongoongolelei." (Filipai 2:22)

Ko Timote ko ha tokotaha ngāue mālohi mo Paula pea ko e tokotaha fa'u 'o e ngaahi 'ipiseli 'e ono (2 Kolinito, Filipai , Kolose, 1 Tesalonaika, 2 Tesalonaika, Filimone). Ko Paula tonu na'a ne fili ia ke ne hoko ko e 'evangelio (Ngaue 16:1-3). Ko e hā na'e sio ki ai 'a Paula na'e makehe fekau'aki mo e talavou ko 'ení?

'Uluakí, ko e tokotaha kotoa pē na'a nau "lea lelei kiate ia." Na'e fakapapau'i 'ene fe'unga ki he ngaue fakafaifekau 'aki 'a e ngaahi lea fakapalofita (1 Tim. 1:18). 'I he'ene kei talavou, na'e lau ia 'e Paula ko ha foha, (1 Tim. 1:2; 4:12). Ko hono tafa'aki, na'e fai 'e Timote kia Paula 'a e faka'apa'apa mo e 'ofa 'oku ma'u 'e ha foha ki he'ene tamai (Fil. 2:22).

Na'e lau ia 'e Paula ko e tokotaha ngaue ola lelei 'o hange ko ia (1 Kol. 6:10). Na'á ne tuku kiate ia 'a e tokanga'i 'o ha ngaahi siasi 'e ni'ihi, hangē ko Kolinitoó (1 Kol. 4:17); Filipai (Fili. 2:19); mo Tesalonaika (1 Tes. 3:2). Na'a ne mamahi'ia foki 'i he nofo pilisone 'o hange ko Paula (Hep. 13:23).

"Ka na'aku mahalo, 'e lelei 'eku fekau atu kiate kimoutolu 'a Epafalotaito, ko hoku tokoua, mo e kaunga ngāue, mo e kaunga tau, ka ko ho'omou faifekau, pea ko ia na'a ne tauhi ki he'eku ngaahi masiva. " (Filipai 2:25)

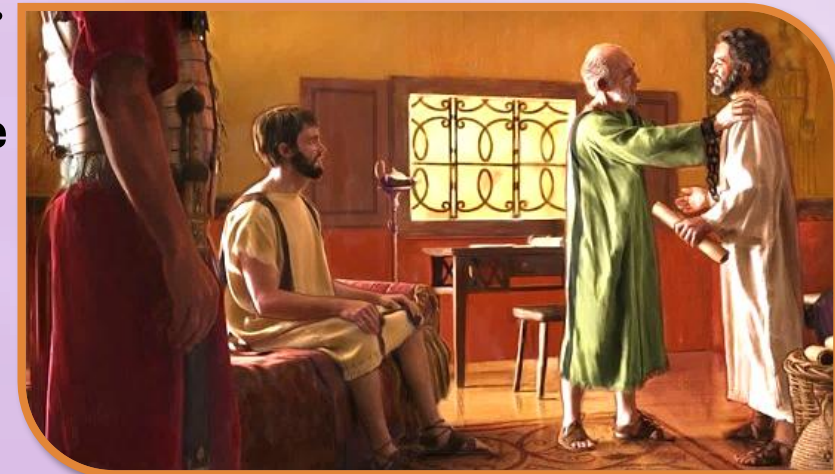
EPAFALOTAITO

'I he 'ilo 'e he kakai Filipai 'oku tuku pōpula 'a Paula 'i Loma, na'a nau fakakaukau ke 'ave ha tokoni kiate ia ke feau 'ene ngaahi fiema'u (totongi 'api, me'atokoni, kofu, etc.) Ko 'Epafalotaito na'a ne tokanga'i 'a hono 'omi 'o e tokoni ko 'eni ki he 'aposetolo (Fil. 4:18; 2:25). Na'e 'ikai ke 'ave pē 'e 'Epafalotaito ha ngaahi tokoni, ka na'á ne 'alu fakataha mo Paula, tokoni'i ia 'i he'ene ngaahi fie ma'ú, pea fengāue'aki mo ia 'i hono fakamafola 'o e ongoongoleleí.

'I he'ene faivelenga ki he ongoongoleleí, na'á ne fakatu'utāmaki'i ai 'ene mo'uí 'o ne puke lahi ai (Fil. 2:27, 30). 'I he fanongo 'a e kau Filipaí ki he me'á ni, na'a nau hoha'a kiate ia. Ko e tefito'i 'uhinga ia na'e fakakaukau ai 'a Paula ke fekau'i ia ke ne 'ave 'a e 'ipiseli kiate kinautolu (Fil . 2:26, 28).

'Oku kole 'e Paula "pea mou faka'apa'apa'i 'a e kakai 'oku hange ko ia" (Fil. 2:29) 'Oku 'ikai ha veiveiua ko 'Epafalotaito ko ha Kalisitiane faitōnunga ia.

“Lolotonga ‘a e tautapa ‘a Sisu, ko hotau Fakafepaki, ma’atautolu ‘i langi, ‘oku ngaue ‘a e Laumalie Ma’oni’oni ‘iate kitautolu, ke tau loto mo fai ‘a ‘ene finangalo lelei. ‘Oku mahu‘inga‘ia ‘a e langi kotoa pē ‘i he fakamo‘ui ‘o e laumālié. Pea ko e hā leva ha ‘uhinga ke tau veiveiua ai ‘e tokoni‘i kitautolu ‘e he ‘Eikí pea ‘okú ne tokoni‘i kitautolu? Ko kitautolu ‘oku tau ako‘i ‘a e kakaí kuo pau ke tau ma‘u tonu ha fehokotaki mahu‘inga mo e ‘Otuá. ‘I he Laumalie mo e Folofola ‘oku totonu ke tau hoko ki he kakai ko e matavai, he ‘oku ‘iate kitautolu ‘a Kalaisi ko e matavai ‘oku mapuna hake ki he mo‘ui ta’engata. ‘E lava ke ‘ahi‘ahi‘i ‘e he loto mamahí mo e mamahí ‘etau kātakí mo ‘etau tuí; ka ko e ngingila ‘o e ‘afio‘anga ‘o e Ta‘ehāmaí ‘oku ‘iate kitautolu, pea kuo pau ke tau fufū kitautolu ‘i mui ‘ia Sīsū.”